

Trumpalaikiai sąmonės atgavimo epizodai po gydymo zolpidemu. Klinikinis atvejis

Gerb. Redaktorium,

Pateikiame mūsų stebėtą vegetacinės būklės paciento trumpalaikių sąmonės atgavimo epizodų, paskyrus zolpidemą, klinikinį atvejį.

Pacientas P. B., 19 metų amžiaus (g. 1978 m. liepos 24 d.), po patirtos mechaninės asfiksijos ir dėl to išsivysčiusios nuolatinės vegetacinės būklės 1999 m. slaugai atvyko į Juodšilių vaikų ir jaunimo pensionatą. Vegetacinės būklės trukmė 1,5 metų. Atvykus somatinė lignonio būklė buvo patenkinama, kvėpavimas reguliarus, širdies ir kraujagyslių sistemos veikla stabili, kitų vidaus organų veikla irgi be ryškesnių pokyčių. Neurologinė būklė traktuota kaip vegetacinė, nes lignonis visiškai nesuvokė savęs ir aplinkos, nekalbėjo, nebuvo jokio prasminio bendravimo bei jokių emocinių reakcijų į kalbą. Kartais buvo stebimas įdėmus fiksuojantis žvilgsnis, grimasa, panaši į šypseną. Paciento būseną dažniausiai būdavo būdraujanti, beveik nemiegodavo. Rijimo refleksas ir reakcija į stiprų skausminį dirgiklį išlikę. Neurologinio tyrimo metu nustatyta, kad paciento veidas be jokios mimikos, vangų vyzdžių reakcija į šviesą, nekoordinuoti akių obuolių judesiai bei spontaniai galvos pasukimai į šonus. Taip pat nustatytas ryškus raumenų spastiškumas, tetraplegija, hiperefleksija bei visiškas dubens organų funkcijos kontrolės sutrikimas.

Nemigai gydyti pacientui paskirta 10 mg zolpidemo (Stilnox) nakčiai. Po 15 minučių po vaisto sugirdymo buvo stebėtas ryškus būklės pasikeitimas: pasikeitė veido išraiška, atsirado valingų judesių (mirksėjo, žvalgėsi, judino

rankas), sumažėjo spastiškumas, lignonis pradėjo sąmoningai kalbėti, klausinėti, kur jis esąs ir kieno rūbais aprengtas. Į pateiktus klausimus pacientas neatsakinėjo. Būklės pagerėjimas truko apie 15–20 minučių. Po to pacientas užmigo 5–7 valandoms. Prabudus būklė buvo identiška anksčiau. Ne po kiekvieno zolpidemo vartojimo būklė pagerėjo. Iš viso buvo trys pagerėjimo epizodai. Jokių kitų vaistų lignonis negavo. Pacientas išsamiau nebuvo tyrinėt, nes jo būklė greitai pablogėjo dėl prasidėjusio gripo, kuris komplikavosi pneumonija ir kardiopulmoniniu nepakankamumu, nuo kurio lignonis 2001–02–10 mirė.

Pastaruoju metu medicininėje neurologinėje literatūroje buvo aprašytas analogiškas atvejis, kai vegetacinės būklės lignonis irgi pagerėjo po gydymo zolpidemu. Tokio pagerėjimo priežastys nėra aiškios. Manoma, kad tai galėtų būti susiję su pažeistų kamieninių struktūrų stimuliacija per kortikobulbarinę ir kortikospinalinę laidumo sistemą. Tam būtinas išsamesnis pacientų ištyrimas būtent pagerėjimo epizodo metu. Galbūt tai atvertų naujas galimybes gydyti lignonius, sergančius „užrakinto žmogaus“ sindromu ir vegetacinėmis būklėmis, ir nustatyti naujas šio ir kitų panašių vaistų skyrimo indikacijas.

G. Markvaldienė

*Vilniaus universiteto vaikų lignoninės
Konsultacinė poliklinika*

Gauta:

2008 10 09